

Прогноз

фітосанітарного стану та рекомендації щодо захисту сільськогосподарських рослин у господарствах Вінницької області в липні 2024 року

Багатоїдні шкідники

Погодні умови травня-червня сприяли ранньому, дружному та інтенсивному льоту метеликів **листогризучих і підгризаючих совок**. Тому в липні очікується закінчення льоту метеликів I покоління, який носитиме малоінтенсивний характер, та завершення розвитку гусениць з ймовірністю утворення осередків підвищеної їх шкідливості. Найбільш поширеними видами наразі є оклична, озима, з листогризучих – гамма, капустиана, городня. Слід також проводити регулярні обстеження сої, соняшнику, томатів, яблуні, винограду та інших культур на наявність **сонцевика будякового (чортополохівки)**.

Протягом місяця рекомендується продовжувати застосування **механічного** та **біологічного** методів боротьби з совками – виставлення коритець з шумуючою мелясою, внесення трихограми (див. Прогноз на травень). На овочевих культурах проти озимої совки зареєстровано також **біопрепарат** *Натургард*, в.р., 0,3-1 л/га.

За появи осередків високої чисельності гусениць **підгризаючих совок** (ЕПШ у посівах буряків 1-2, кукурудзи, соняшнику, картоплі, інших просапних 3-8, озимої пшениці - 3 екз./м²) застосовують інсектициди *Данадим Мікс*, КЕ, 1 л/га, *Децис 100ЕС*, КЕ, 0,1-0,25 кг/га, *Карате Зеон*, 050СS мк.с., 0,3 л/га, *Протеус 110*, МД, 0,5-0,75 л/га. Найефективнішими є суміші фосфорорганічних і піретроїдних інсектицидів у половинних нормах з додаванням 3-4 кг/га сечовини. Крайці результати дають обробки у вечірні години, коли гусінь харчується на рослинах.

Проти гусениць **листогризучих совок** використовують інсектициди *Ампліго 150ZC*, ФК, 0,2-0,3 л/га, *Белт 480SC*, КС, 0,1-0,15 л/га, *Вантекс*, Мк.с., 0,1 л/га, *Галіл*, КС, 0,2-0,3 л/га, *Данадим Мікс*, КЕ, 1,0 л/га, *Децис f-Люкс 25ЕС*, КЕ, 0,25-0,3 л/га, *Дімілін 480*, КС, 0,4-0,5 л/га, *Коннект 112,5SC*, КС, 0,4-0,5 л/га, *Радіант*, КС, 0,3-0,5 л/га, інші. На середньостиглих та пізньостиглих сортах капусти ефективні гормональні препарати *Матч 050ЕС*, КЕ, 0,4 л/га, *Номолт*, КС, 0,3 л/га, хімічні *Альтекс*, КЕ, 0,1-0,15 л/га, *Белт 480SC*, КС, 0,1 л/га, *Воліам Флексі 300SC*, КС, 0,3-0,4 л/га, *Децис f-Люкс 25ЕС*, КЕ, 0,3 л/га, *Ексірель*, СЕ, 0,25-0,5 л/га, *Енжіо 247 SC*, КС, 0,18 л/га, *Проклейм 5SG*, РГ, 0,3-0,4 кг/га, *Фастак*, КЕ, 0,1-0,15 л/га та **біопрепарати** *Лепідоцид*, в.р., 3-5 л/га, *Лепідоцид-БТУ*, р., 2,0-7,0 л/га, *Скарадо-М*, ЗП, 2,0-3,0 кг/га.

Проти личинок чортополохівки (за появи) проводять вибіркові або суцільні обприскування інсектицидами, дозволеними Переліком до використання в Україні на відповідних культурах проти листогризучих шкідників. Безпосередньо проти чортополохівки зареєстровані *Ампліго 150ZC*, ФК, 0,2-0,4 л/га, *Боксер*, КС, 0,1-0,2 л/га, *Белт 480SC*, КС, 0,1-0,15 л/га. Для визначення порогу шкідливості слід користуватися ЕПШ для листогризучих совок (цукрові буряки – 2-3 гус./м² (I покоління), 5-6 гус./рослину (II покоління), соняшник – 8-10 гус./м², соя – 1-3 гус./м², яблуня – 10-15% пошкоджених листків).

Скрізь **кукурудзаний стебловий метелик** продовжуватиме інтенсивно літати та відкладати яйця, з яких відроджуватимуться личинки та пошкоджуватимуть рослини в посівах насамперед кукурудзи. За сприятливих умов під час відкладання та розвитку яєць (температура 18-30°C, відносна вологість повітря 70-100%) очікується зростання чисельності та шкідливості фітофага.

В липні проти стеблового метелика слід продовжувати внесення яйцеїда-трихограми в нормі 50-100 тис. самиць на 1 га. За несприятливих для життєдіяльності трихограми погодних умов (посуха, або навпаки – вітряна дощова погода), коли її діяльність практично обмежена 3-5 добами, рекомендується кожні 4-5 днів, а при розтягнутому льоті – 5-7 днів, проводити повторні випуски. Внесення трихограми (з врахуванням різниці строків льоту метеликів) буде ефективним і в боротьбі з бавовниковою совкою.

Іншим **біопрепаратом** для боротьби з стебловим метеликом є *Острінія стоп (OstriniaSTOP)*, п., який застосовується від фази 5-9 листків до появи 2 міжвузля стебла (при появі метеликів з личинок) шляхом обприскування 1 га розчином 100 г препарату в 200-400 л води.

В разі, якщо відродженими гусеницями заселено 6-8% рослин і більше за чисельності 1-2 екз./рослину, в період викидання волоті-формування зерна проводять обприскування посівів інсектицидами *Ампліго 150ZC*, ФК, 0,2-0,3 л/га, *Белт 480SC*, КС, 0,1-0,15 л/га, *Ваєго 200SC*, КС, 0,2-0,3 л/га, *Велес*, КС, 0,4-0,5 л/га, *Децис f-Люкс 25ЕС*, КЕ, 0,4-0,7 л/га, *Джалентра*, КС, 0,2-0,3 л/га, *Дімілін 480*, КС, 0,4-0,5 л/га, *Еспада*, КС, 0,2-0,25 л/га, *Інстрайкер*, КЕ, 0,1-0,25 л/га, *Кайзо*, ВГ, 0,2 л/га, *Карате Зеон 050СS*, СК, 0,2 л/га, *Кораген 20*, КС, 0,15 л/га, *Ламдекс*, СК, 0,2-0,3 л/га, *Радіант*, КС, 0,3-0,5 л/га, *Рімон Фаст*, КС, 0,4-0,6 л/га. Боротьбу з гусеницями можна проводити **біопрепаратом** *Лепідоцид*, в.р., 3-4 л/га.

Шкідники та хвороби зернових, зернобобових культур і багаторічних трав

Посіви зернових культур продовжуватимуть пошкоджувати **хлібні жуки**, личинки **пшеничного трипсу**, а також личинки **п'явиць**, які розпочали залялькування. Продовжуватиметься відродження та шкідливість на колосі, що наливається, личинок **хлібних клопів**. Повсюди наростатиме чисельність **злакових попелиць**. Можлива

осередкова шкідливість **хлібного пузатого кліща**, розвитку якого сприяють погодні умови.

Висока відносна вологість повітря за температури 23-30°C в період колосіння-достигання сприятиме розвитку захворювань колоса - **альтернаріозу, фузаріозу, септоріозу, чорного зародку насіння, кладоспоріозу** (оливкової плісняви). За цих же умов, залежно від проведених заходів захисту, наявності джерел інфекції, тривалості вегетації на зелених частинах рослин триватиме розвиток **борошнистої роси, септоріозу, піренофорозу, бурої листової іржі**.

Пошкодження посівів сильних та цінних сортів пшениці за чисельності шкідливої черепашки та інших клопів більше 2 екз./м², на решті посівів 4-6 екз./м² попереджують застосуванням інсектицидів Альфагард 100, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Бі-58 Топ, КЕ, 1-1,5 л/га, Велес, КС, 0,4-0,5 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Данадим Мікс, КЕ., 1,0 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Еспада, КС, 0,2-0,25 л/га, Децис Профі 25WG, ВГ, 0,04 кг/га, Іназума, ВГ, 0,2-0,24 л/га, Інстрайкер, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Карате Зеон 050CS, СК, 0,15 л/га, Моспілан, ВП, 0,1-0,12 кг/га, Ріджбек, СЕ, 0,3-0,4 л/га, Фастак, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Фатрін, КЕ, 0,1-0,15 л/га (або аналогів згідно «Переліку»). Фосфорорганічні препарати краще застосовувати у сумішах з піретроїдами. Проти шкідливої черепашки, смугастої цикадки, пшеничного трипсу, п'явиці ефективні також **біопрепарати** АгрІнсекта, р., 0,5-3 л/га, Колорадоцид, з.п., 5 кг/га, Натургард, в.р., 0,3-1 л/га (дозволяються 4-кратні обробки). Захист посівів від клопа-черепашки слід провести в стислі строки - від завершення відродження личинок до появи 4 віку (протягом 10-12 днів). Оптимальні строки проведення обробок – наявність в посівах 15-30% личинок 3 віку. Хімічні обробки проти личинок клопа-черепашки будуть ефективними і проти інших шкідників, що заселяють посіви зернових культур.

Проти хлібних жуки в разі перевищення порогу шкідливості 3-8 екз./м² застосовують інсектициди Борей Нео, КС, 0,15-0,3 л/га, ВЕПО, КЕ, 0,3 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18-0,22 л/га, Іназума, ВГ, 0,2-0,24 л/га, Інсектідо, СК, 0,03-0,05 л/га, Карате Зеон 050CS, СК, 0,2 л/га, Ріджбек, СЕ, 0,3-0,4 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,07-0,1 л/га, інші відповідно до Переліку. Поширення хлібного пузатого кліща попереджають застосуванням інсектоакарицидів Бі-58 Топ, КЕ, 1,5 л/га, Фуфанон 570, КЕ, 1,2 л/га.

Уникнення втрат зерна внаслідок ураження колоса грибовими та бактеріальними хворобами (фузаріозом, септоріозом, альтернаріозом та ін.) у великій мірі можливе за рахунок здійснення організаційно-профілактичних заходів - недопущення запізнення із збиранням; за наявності уражених площ – першочергового їх збирання; швидкого очищення та просушування зерна.

В посівах **кукурудзи** повсюди поширюватимуться сисні шкідники - **попелиці, трипси, цикадки**. Вогнищами шкодитиме **західний кукурудзяний жук**, на рослинах розвиватимуться **летуча та пухирчаста сажки, гельмінтоспоріоз**.

Проти західного кукурудзяного жука (діабротики) ефективними будуть препарати Ваєго 200SC, КС, 0,3 л/га, Кайзо, ВГ, 0,3 л/га, Карате Зеон, СК, 0,3 л/га, Ріджбек, СЕ, 0,3-0,5 л/га.

За безпеки поширення гельмінтоспоріозу посіви оздоровлюють фунгіцидами Абакус, СЕ, 1,5-1,75 л/га, Азоципер Нео, КС, 0,5-0,75 л/га, Аканто Плюс 28, КС, 0,75-1 л/га, Амістар Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Галіксід 280SC, КС, 0,75-1 л/га, Ентарго Дуо, КС, 0,4-1 л/га, Коронет, КС, 0,6-0,8 л/га, Кустодія, КС, 1-1,2 л/га, Піктор Актив, КС, 0,4-1 л/га, Ретенго, КЕ, 0,5 л/га.

На рослинах **гороху** завершуватимуть розвиток личинки **горохового зерноїда та гусениці горохової плодожерки**.

Для прискорення дозрівання насіння гороху та зменшення шкідливої дії комплексу хвороб і шкідників проводять десикацію посівів АП-Дикватом, РК, 2-3 л/га, Реглоном Супер 150SL, РК, 2,0-3,0 л/га, Реглором Спектрум 150SL, РК, 2,0-3,0 л/га, Ретро 150SL, РК, 2,0-3,0 л/га, Юстоном, РК, 2,0-3,0 л/га (за позжовтіння нижніх стручків та за вологості зерна 45%, за 7 днів до збору врожаю), Клініком Ікстрим, РК, 2,0-3,0 л/га (обприскування посівів у фазі початку побуріння бобів нижнього та середнього ярусів та вологості зерна не більше 35-40%, за 14 днів до збору врожаю), Вулканом Плюс, РК, 3 л/га, Домінатором 360, РК, 3 л/га, Раундапом Макс, РК, 2,4 л/га, Раундапом Екстра, РК, 2,4 л/га, Торнадо 540, РК, 2,4 л/га (обприскування посівів при побурінні 70-75% бобів, за 14 днів до збору врожаю), іншими десикантами згідно Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

В **сої** повсюди розповсюджені будуть **сисні** (павутинний кліщ, попелиці, клопи-сліпняки), та **листогризучі** (насамперед, совка-гамма) шкідники, які можуть утворювати осередки підвищеної чисельності та шкідливості. В південній частині області, де поширена **акацієва вогнівка**, спостерігатиметься гусениць в молодих бобах. За появи небезпечним може бути і **сонцевик будяковий** (чортополохівка).

За погодних умов з наявністю опадів та високою відносною вологістю повітря повсюди можна очікувати інтенсивного розвитку **пероноспорозу, аскохітозу, антракнозу, іржі, септоріозу, церкоспорозу, альтернаріозу, кутастої та іржасто-бурої плямистостей, бактеріального в'янення**. Суха жарка погода сприятиме поширенню **борошнистої роси, фузаріозного в'янення**.

На насінневих посівах за виявлення перших ознак хвороб рекомендується проводити обробку рослин розчинами фунгіцидів Абакус, м.к.е., 1,5 л/га, А-Зокс 320, КС, 0,4-0,7 л/га, Азоципер Нео, КС, 0,5-0,75 л/га, Акадія, КС, 0,6-0,8 л/га, Аканто Плюс 28, КС, 0,5-0,75 л/га, Амістар Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Архітект, СЕ, 1 л/га+0,5

кг/га сульфату амонію (Турбо), Бенорад, ЗП, 1,5 кг/га, Галіксід 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Док ПРО, ЗП, 0,4-0,6 кг/га, Ентарго Дуо, КС, 0,4-1 л/га, Зепап 330, КС, 0,5-0,7 л/га, Імпакт К, КС, 0,8 л/га, Імпера Голд, КЕ, 0,8-1,5 л/га, Колосаль Про, МЕ, 0,4-0,6 л/га, Комплер 320, КС, 0,4-0,7 л/га, Коронет 300SC, КС, 0,6-0,8 л/га, Кустодія, КС, 1-1,2 л/га, Косайд 2000, ВГ, 1,5-2,5 кг/га, Міравіс Дуо 200SC, КС, 0,5-1 кг/га, Піктор Актив, КС, 0,4-1 л/га, Пропульс 250SE, СЕ, 0,8-1,0 л/га, Ракурс, КС, 0,3-0,6 л/га, Фітал, РК, 2,5-3,0 л/га, Фіделіс, КС, 1-1,2 л/га, Фокс 325SC, КС, 0,4-0,6 л/га, Фортеця Тотал ЕС, КЕ, 1,0 л/га, Ямато, СЕ, 1,5 л/га, або **біопрепаратів** Бактофіт, р.с., 2-3 л/га, Мікосан «В», в.р.к., 10-12 л/га, Фунгістон, р.с., 1-2 л/га, інших згідно „Переліку”. Рослини, дифузно уражені пероноспорозом, або з ознаками вірусних захворювань, видаляють з насінневих посівів. У фазі формування бобів за надпорогової чисельності шкідників (акацієвої вогнівки більше 1-2 гусениці/м², листогризухих совок - 1-3 гусениці/м², лучного метелика - 4-5 гусениць/м², тютюнового трипса - 10-15 екз./рослину, бульбочкових довгоносиків - 50-60 жуків/м²) застосовують інсектициди Балазо 100, КЕ, 0,4-0,5 л/га, Белт 480SC, КС, 0,1-0,15 л/га, Версар, КЕ, 0,5-0,7 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,25-0,3 л/га, Джалентра, КС, 0,3-0,4 л/га, Діабло, КЕ, 0,2-0,3 л/га, Есперо, КС, 0,1-0,2 л/га, Імексаб, КЕ, 0,4 л/га, Коннект 112,5SC, КС, 0,4-0,5 л/га, Кораген 20, КС, 0,15 л/га, Нуредін Супер, КЕ, 0,75-1,25 л/га, Радіант, КС, 0,3-0,5 л/га, Ріджбек, СЕ, 0,3-0,75 л/га, Рімон Фаст, КС, 0,4-0,6 л/га, Цезар, КЕ, 0,2-0,3 л/га, **біопрепарати** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Хеліковекс, КС, 0,05-0,2 л/га (проти бавовникової совки).

Заселення більше 10% рослин звичайним павутинним кліщем вимагатиме обробок акарицидами (інсектоакарицидами) Акрамайт, КС, 0,2-0,3 л/га, Актеллік 500ЕС, КЕ, 1,2-2 л/га, Аполло, КС, 0,3-0,5 л/га, Вертимек Нео 018SL, РК, 0,6-0,75 л/га, Енвідор 240SC, КС, 0,4-0,5 л/га, Ескаліп, КС, 0,4-0,6 л/га, Імексаб, КЕ, 0,4 л/га, Клессо БТ, КС, 0,3-0,5 л/га, Масаї, ЗП, 0,4-0,8 кг/га, Мовенто 100SC, КС, 1 л/га, Ніссоран, ЗП, 0,4-0,5 кг/га, Омайт 57%, ЕВ, 1,2-1,4 л/га, Ортус, КС, 0,7-0,9 л/га, Піризокс, ЗП, 0,2-0,35 кг/га, Резидент, КС, 0,4-0,5 л/га, Ріджбек, СЕ, 0,3-0,75 л/га, Цезар, КЕ, 0,2-0,3 л/га, Шерман, КЕ, 0,6-1 л/га, або препаратами **біологічного** походження Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га, Натургард, в.р., 0,3-1 л/га, Мітігейт, в.р., 0,25-0,3 л/га.

На **багаторічних травах** скрізь розвиватимуться **листогризучі** (бульбочкові довгоносики, фітономус, гусениці листогризухих совок) та **сисні** (клопи, попелиці, трипси) шкідники, а також насіннеїди (**тихіус, апіон, товстоніжка**).

Насінневу люцерну за надпорогової чисельності шкідників (5-8 жуків/м², 20-30 личинок/100 п.с. фітономусів, 20-30 жуків/м² довгоносика-тихіуса, 8-10 гусениць совок/м²; 15-20 клопів-сліпняків, 20-25 люцернової товстоніжки, 500-600 попелиць на 100 п.с.) в період стеблуння-бутонізація після підкошу обробляють інсектицидами Актеллік 500ЕС, КЕ, 1-1,5 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га, іншими. Одночасно з інсектицидами застосовують мікроелементи (борна кислота, молібдат амонію, 0,3-0,6 кг/га). Під час цвітіння, на початку відкладання яєць совками випускають трихограму (100-150 тис.особин на га), а в період масового відкладання (через 7-8 днів) випуск трихограми повторюють.

Шкідники та хвороби технічних культур

Повсюди в посівах **цукрових буряків** за помірно теплої і вологої погоди спостерігатиметься інтенсивне поширення **бурякової листкової попелиці**. В південній частині за цих же умов зростатиме чисельність і шкідливість **бурякової мінуючої молі**. Осередково небезпеку рослинам можуть становити **бурякові мінуючі мухи, гусениці підгризаючих та листогризухих совок**.

В липні повсюди розвиватиметься найнебезпечніша хвороба буряків – **церкоспороз**. Середньодобові температури 15-20°C, часте випадання невеликих теплих дощів, відносна вологість повітря не нижче 70% сприятимуть швидкому ураженню рослин за короткого інкубаційного періоду, і таким чином – масовому поширенню хвороби. Можливий осередковий розвиток **борошністої роси, фомозу, альтернаріозу, рамуляріозу, бактеріальної плямистості та вірусних хвороб**. Ураження коренеплодів різноманітними гнилями, звичайною, поясковою або прищуватою паршею, дуплистістю спостерігатиметься в разі наявності відповідних збудників за ущільнення ґрунту, випадання рясних дощів, різких змін вологості ґрунту.

Боротьбу з попелицями (за ЕПШ 15% заселених рослин) та іншими сисними шкідниками, мінуючими мухами (ЕПШ 30% заселених рослин по 3-5 личинок мух на кожну) проводять препаратами Актеллік 500ЕС, КЕ, 1 л/га, Бі-58 Новий, к.е., 0,5-1 л/га, Борей, КС, 0,1 л/га, Енжіо 247SC, КС., 0,18 л/га, Карате Зеон 050, СС, м.с., 0,125-0,15 л/га, Моспілан, ВП., 0,05 кг/га, Пестон, КЕ, 2 л/га, Трансформ, ВГ, 0,024-0,048 л/га, **біопрепаратом** Агрінсекта, р., 0,5-3 л/га та іншими згідно «Переліку». За наявності ентомофагів і співвідношення ентомофаг:попелиця 1:30 або ураження 30% особин попелиці хворобами обробки пестицидами недоцільні.

В разі надпорогової чисельності підгризаючих совок 1-2, листогризухих 2-3 екз.м², молі 2-3 екз./рослину проводять захисні обробки рекомендованими препаратами (див. «Прогноз-2024 р.»).

Захист рослин буряків від **церкоспорозу** починають за появи окремих плям хвороби на 3-5% рослин фунгіцидами Абакус, м.е., 1,25-1,5 л/га, Альто Супер 330ЕС, КЕ, 0,5 л/га, Амістар Екстра 280SC, КС або АкантоПлюс 28, КС, по 0,5-0,75 л/га, Галіксід 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Замір, ВЕ, 0,75-1 л/га, Мікроплюс Дисперс, ВГ, 2,8 кг/га, Спірале 475ЕС, КЕ, 0,5-1,0 л/га, Сфера Макс 535SC, КС, 0,3-0,4 л/га. За появи ознак **пероноспорозу** ефективно застосування Абакусу, м.е., 1,25-1,5 л/га, Акробату МЦ, в.г., 2 кг/га, Амістарту Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Аканто Плюс 28, КС, 0,5-0,75 л/га, Ентарго Дуо, КС, 0,4-1 л/га, Фіталу, РК, 1,5 л/га, інших. **Борошністу росу** за ураження 5-10% рослин лікують Абакусом, м.е., 1,25-1,5 л/га, Аканто Плюс 28, КС, 0,5-0,75 л/га, Амістаром

Екстра 280SC, КС, 0,5-0,75 л/га, Аяксом, КС, 0,4-0,6 л/га, Візердом, КС, 0,4-0,6 л/га, Зепаном 330, КС, 0,5-0,7 л/га, Імпактом 25SC, КС, 0,25 л/га, Картом, КС, 0,8-1 л/га, Піктором Актив, КС, 0,4-1 л/га, Пропульсом 250SE, СЕ, 1-1,2 л/га, Рексом Дуо, КС, 0,4-0,6 л/га, Супрімом, ЕВ., 0,75-1,0 л/га, Титулом Дуо, ККР, 0,25 л/га, Фальконом 460 ЕС, КЕ, 0,6 л/га, Фундазол, ЗП, 0,6-0,8 кг/га, іншими згідно Переліку. За наростання хвороб повторні обробки проводять через 12-15 днів (слід обов'язково чергувати препарати для попередження виникнення резистентності), а після застосування фундазолу – через 20-25 днів.

На посівах соняшнику повсюди інтенсивно поширюватимуться сисні шкідники - **попелиці, трипси, клопи, цикадки**. Осередково шкодитимуть личинки **підгризаючих і листогризучих совок, соняшникової вогнівки**.

Скрізь продовжуватиметься розвиток хвороб – **білої та сірої гнилей, фомозу, пероноспорозу, фомопсису**, інтенсивність якого залежатиме від перебігу агрокліматичних умов. Можливе осередкове проявлення **септоріозу, іржі**.

До початку цвітіння від попелиць за 20 і більше % заселених рослин по 40-50 екз. на кожній та за відсутності ентомофагів, а також клопів по 2 і більше екз./кошик, проводять обробки інсектицидами Вантекс, Мк.с., 0,1 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3-0,5 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Ефорія 247SC, КС, 0,18 л/га, Інстрайкер, КЕ, 0,15-0,25 л/га, Кораген 20, КС, 0,15 л/га, Логус, КС, 0,1-0,25 л/га, Тіаклотрин-М, КС, 0,1-0,2 л/га, Фуфанон 570, КЕ, 0,6 л/га, іншими згідно Переліку, **біопрепаратом** Агрійсекта, р., 0,5-3 л/га.

За умов очікування епіфітотії гнилей кошиків, фомопсису, несправжньої борошнистої роси на початку цвітіння і повторно через 14 діб посіви оздоровлюють фунгіцидами Азоципер Нео, КС, 0,75-1 л/га, Акадія, КС, 0,8-1 л/га, Аканто плюс 28, КС, 0,5-1,0 л/га, Амістар Екстра 280SC, КС, 0,75-1,0 л/га, Галіксід 280SC, КС, 0,75-1 л/га, Ентарго Дуо, КС, 0,7-1 л/га, Зепан 330, КС, 0,7-0,8 л/га, Консенто 450SC, КС, 1,7-2 л/га, Піктор Актив, КС, 0,7-1 л/га, Пропульс 250SE, СЕ, 0,8-1 л/га, Ракурс, КС, 0,3-0,6 л/га, Ретенго, КЕ, 0,5-0,75 л/га, Ріас 300ЕС, КЕ, 0,5-0,8 л/га, Супрім, ЕВ, 1-1,5 л/га, Фокс 325SC, КС, 0,6-0,8 л/га, Ямато, СЕ, 1,5 л/га; Коронет 300SC, КС, 0,6-0,8 л/га та Мікроплюс Дисперс, ВГ, 2,8 кг/га (сіра гниль); **біопрепаратами** Фунгістоп, р.с., 2-3 л/га, Флорабацилін, с., 2-4 л/га; іншим згідно Переліку.

Картопля та овочеві культури

Рослинам **картоплі, томатів, баклажанів** продовжуватиме шкодити **колорадський жук** (імаго нової літньої генерації та личинки як першого, так і другого покоління).

За наявності опадів та теплої погоди повсюди масово поширюватимуться **фітофтороз та альтернаріоз**, за посушливої, але з утворенням нічних рос спостерігатиметься рівень розвитку хвороб від слабкого до помірного.

Колорадського жука знищують інсектицидами Біскайя 240OD, МД, 0,2 л/га, Ваєго 200SC, КС, 0,04-0,08 л/га, Версар, КЕ, 0,75 л/га, Галіл, КС, 0,2-0,3 л/га, Дантон 50, ВГ, 0,035-0,045 кг/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Ефорія 247SC, КС, 0,18 л/га, Інсектідо, СК, 0,03 л/га, Каліпсо 480SC, КС, 0,1-0,2 л/га, Коннект 112,5SC, КС, 5 мл/5 л води/100 м², Конфідор 200SL, РК, 0,15-0,2 л/га, Кораген 20, КС, 0,05-0,06 л/га, Корморан, КЕ, 0,4-0,8 л/га, Моспілан, ВП, 0,05 кг/га, Номолт, КС, 0,15 л/га (застосування ефективніше під час масового відкладання яєць), Разит, КС, 0,1-0,2 л/га, Рімон, КЕ, 0,25-0,3 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,07 л/га, та інших. З біопрепаратів використовують Агрійсекту, р., 0,5-3 л/га, Актоверм, КЕ, 0,3-0,4 л/га, Актофит, КЕ, 0,3-0,4 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2-3 кг/га.

Для оздоровлення картоплі, томатів від хвороб застосовують Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Арева Голд, ВГ, 1,8-2 кг/га, Банджо, КС, 0,3-0,4 л/га, Банджо Форте, КС, 0,8-1 л/га, Валіс М, ВГ, 2 кг/га, Док ППРО, ЗП, 0,4-0,6 кг/га, Зорвек Інкантія, СЕ, 0,4-0,5 л/га, Інфініто 61SC, КС, 1,2-1,6 л/га, Кольт 690, ЗП, 2,0 кг/га, Косайд 2000, ВГ, 1,5-2,5 кг/га, Купроксат, КС, 3,0-5,0 л/га, Мелоді Дуо 66,8WP, ЗП, 2-2,5 кг/га, Нандо 500, КС, 0,3-0,4 л/га, Натіво 75WG, ВГ, 0,25-0,35 кг/га, Орвего, КС, 0,8-1 л/га, Охайо, КС, 0,3-0,4 л/га, Ревус 250SC, КС, 0,5-0,6 л/га, Ревус Топ 500SC, КС, 0,6 л/га, Рекванс Флекс 430WG, ВГ, 0,5-0,6 кг/га, Ридоміл Голд R 162WG, ВГ, 5 кг/га, Ридоміл Голд МЦ 68WG, в.г., 2,5 кг/га, Сігнум, ВГ, 0,25-0,3 кг/га, Скор 250ЕС, КЕ, 0,5 л/га, Сфінкс Екстра, ВГ, 2 кг/га, Танос 50, ВГ, 0,6 кг/га, Фольпан, ВГ, 2,0 кг/га, за норми витрати робочої рідини при наземному обприскуванні 300-400 л/га. Використовують також **біопрепарати** Мікосан «В», в.р.к., 10-12 л/га, Псевдобактерін-2 (Респекта), в.р., 1 л/га, Трихофит, п.р., 4-6 л/га, ФітоДоктор (Спорофит), п., 2,0-3,0 кг/га, інші препарати згідно Переліку.

На посадках капусти, як і в попередні роки, в липні масово продовжить розмножуватися **капустяна білокрилка**. Нагадуємо, що найбільшу шкоду рослинам шляхом висмоктування з них соку наносять личинки фітофага. В той же час, контактні препарати, які діють на дорослих особин, не діють на личинок, тому що восковий кокон захищає їх від шкідливих впливів. З інших шкідників повсюди залишається загроза пошкодження личинками **капустяної та інших листогризучих совок, капустяного та ріпного біланів, капустяної молі та капустяної попелиці**.

В період масового відкладання яєць метеликами совок та біланів продовжують випуск трихограми з розрахунку в перший строк 20 тис. самиць на гектар, в другий-третій - одна самиця

трихограми на 20 яєць шкідника на 1м². Проти личинок використовують двократне обприскування **біопрепаратами** Лепідоцид-БТУ, р., 2-3 л/га, Скарадо-М, ЗП, 2,0-3,0 кг/га. З хімічних препаратів застосовують: Белт 480SC, КС, 0,1 л/га, Ваєго 200SC, КС, 0,05-0,1 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,4 л/га, Децис f-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,3 л/га, Ексірель, СЕ, 0,25-0,5 л/га, Енжіо 247SC, КС, 0,18 л/га, Ефорія 247SC, КС, 0,18 л/га, Матч 050ЕС, КЕ, 0,4 л/га, Номолт, КС, 0,3 л/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,2-0,3 кг/га, Радіант, КС, 0,3-0,5 л/га, Релдан 22ЕС, КЕ, 1,0-1,5 л/га, Сумі-альфа, КЕ, 0,2 л/га, Фастак, КЕ, 0,1-0,15 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га та інші препарати згідно Переліку.

За перевищення показника заселеності капустиною попелицею 5-10% рослин капусту обприскують інсектицидами Актара 25WG, ВГ, 0,06-0,08 л/га, Децис Профі 25WG, ВГ, 0,035 кг/га, Мовенто 100SC, КС, 0,75-1 л/га, Релдан 22ЕС, КЕ, 1,0-1,5 л/га, Сіванто Прайм 200SL, РК, 0,7 л/га, Трансформ, ВГ, 0,04-0,06 л/га, Ф'юрі, ВЕ, 0,1-0,15 л/га, іншими згідно Переліку.

У боротьбі з білокрилкою в Україні дозволено використання інсектицидів: Актеллік 500ЕС, КЕ, 0,3-1,5 л/га (відкритий ґрунт), 3-5 л/га (закритий ґрунт), Вертимек 018ЕС, КЕ, 0,7-1 л/га, Ексірель, СЕ, 0,25-0,5 л/га, в закритому ґрунті: Актуал, КЕ, 3-5 л/га, Аплауд, з.п., 0,5-0,7 кг/га, Беневія, ОД, 0,6-1 л/га, Верімарк, КС, 0,375-0,5 л/га (методом крапельного зрошення), Мовенто 100SC, КС, 0,75-1 л/га, Моспілан, ВП, 0,2-0,3 кг/га, Конфідор 200SL, РК, 0,25 л/га та аналоги (Бульбоцит, ВГ, 0,045-0,050 кг/га, Варант 200, в.р.к., 0,25 л/га, Вектор, РК, 0,25 л/га, Еліт Хантер, РК, 0,25 л/га, Когінор, РК, 0,25 л/га). Для роздрібного продажу населенню дозволені препарати Актеллік 500ЕС, КЕ, (6 мл/3 л води/1 сотку, Антикліц Макс, КЕ, 8-10 мл/8-10 л води/1 сотку (декоративні культури), Вертимек 018ЕС, КЕ, 10 мл/5 л води/1 сотку, Конфідор Максі, ВГ, 0,5 г/5-8 л води/1 сотку. Проти імаго досить ефективно використання **біопрепаратів** на основі авермектинів і аверсектинів (Актарофіт, Актоверм Актофіт), а також АгріІнсекта, р., 5-30 мл/100 м², Натургард, в.р., 0,3 л/га. Для відловлювання імаго ефективним засобом є виставлення клейових пасток, які являють собою жовті поверхні, покриті невисихаючим клеєм. Слід мати на увазі, що білокрилка швидко набуває стійкості до інсектицидів, що вимагає регулярних обробок з постійним чергуванням препаратів.

На огірках влітку найнебезпечніші сисні шкідники - **павутинний кліщ, баштанна попелиця, тютюновий трипс**, що потребує проведення постійних обстежень для вчасного виявлення фітофагів. В умовах теплої та вологої погоди спостерігатиметься інтенсивний розвиток **пероноспорозу, бактеріозу, осередково - аскохітозу, антракнозу**.

Проти сисних ефективно Акрамайт, КС, 0,2-0,3 л/га, Аплауд 25, КС, 0,5-0,7 л/га, Карате Зеон 050CS, м.с., 0,1 л/га, Мовенто 100SC, КС, 0,5-1 л/га, Талстар 10%КЕ, 0,48-0,6 л/га, **біопрепарати** АгріІнсекта, р., 0,5-3 л/га, Актофіт, КЕ, 2 л/га, Актоверм, КЕ, 2 л/га, Актоверм Формула, р., 7-15 л/га, Бітоксібацілін-БТУ, р., 7-15 л/га/1000 л, Натургард, в.р., 0,3-1,0 л/га.

Для попередження розвитку бактеріозу, антракнозу огірки обприскують Медяном Екстра 350SC, КС, 2-2,5 л/га, Нукопом 25ХайБіо, ВГ, 2 кг/га, **біопрепаратами** Псевдобактерін-2, в.р., 1 л/га, Триходерма Бленд Bio-Green Microzute TR, КС, 0,3-1 л/га, Фітолавін, РК, 1,5-2 л/га, Віплант, РК, 2 л/га, Серенада АСО SC, КС, 4-6 л/га. Проти пероноспорозу та інших плямистостей застосовують системні препарати Акробат МЦ, в.г., 2 кг/га, Альєтт 80WP, ЗП, 2,0 кг/га, Інфініто 61SC, КС, 1,2-1,6 кг/га, Кабріо Дуо, КЕ, 2,5 л/га, Квадріс 250SC, КС, 0,6 л/га, Курзат Р44, ЗП, 3,0 л/га, Орвего, КС, 0,8-1 л/га, Превікур Енерджі 840SL, РК, 2,5 л/га, Ранман Топ, КС, 0,5 л/га, Ридоміл Голд R162WG, ВГ, 5 кг/га, Фітал, РК, 2,0-2,5 л/га, інші. Кожні 8-10 днів обробки двічі повторюють.

Багаторічні насадження

В липні в багаторічних насадженнях очікується наростання чисельності й шкідливості сисних шкідників – різноманітних **попелиць, щитівок**, чому сприятиме тепла з помірними опадами погода, а суха жарка погода - **медяниць, плодкових кліщів**, насамперед, в південних районах області.

Розвиток та шкідливість гусениць **яблуневої, східної, сливової плодожерок I** покоління закінчуватиметься, спостерігатиметься їх залялькування та виліт метеликів другої генерації. Їх живлення та шкідливість проходитиме на плодах середніх та пізніх сортів, як і личинок **вишневої мухи**, які закінчуватимуть живлення та заглиблюватимуться в ґрунт, де зимуватимуть.

Спостерігатиметься літ метеликів **яблуневої молі, шовкопрядів, листокруток** та відкладання ними зимуючих яєць, продовжуватиметься живлення гусениць **білана жилкуватого і золотуза**.

За умов помірно теплої дощової погоди повсюдно зростатиме розвиток **парші** яблуні і груші, **кокомікозу, клястероспоріозу, плодової гнилі**, посушлива жарка погода сприятиме розвитку **борошнистої роси**.

На зерняткових в разі виловлення феромонною пасткою за 7 днів спостережень 3 і більше метеликів **яблуневої плодожерки** або **1 східної**, але не раніше втрати токсичності препаратів від попереднього обприскування, проводять обприскування інсектицидами Дозор, ЗП, 0,6 кг/га, Люфокс 105ЕС, к.е., 1 л/га, Матч 050ЕС, к.е., 1 л/га, Номолт, к.с, 0,5-0,7 л/га, Рімон, КЕ, 0,25-0,3 л/га; Ваєго 200SC, КС, 0,16-0,375 л/га, Воліам Флексі 300SC, КС, 0,3-0,5 л/га, Данадим стабільний, КЕ, 2 л/га, Децис ф-Люкс 25ЕС, КЕ, 0,5-1,0 л/га, Децис Профі 25WG, ВГ, 0,1 кг/га, Каліпсо 480SC, КС, 0,2-0,3 л/га, Карате Зеон 050CS, СК, 0,4 л/га, Кораген 20, КС, 0,15-0,175 л/га, Конфідор 200SL, РК, 0,2-0,3 л/га, Корморан, КЕ, 0,4-0,8 л/га, Моспілан, ВП, 0,15-0,20 кг/га, Проклейм 5SG, РГ, 0,4-0,5 кг/га, Радіант, КС, 0,5-0,7 л/га, Рімон Фаст, КС, 0,6-0,8 л/га, Сіванто Прайм 200SL, РК, 0,75-1 л/га, Сумітрон, КЕ, 1,6-3 л/га, Талстар 10%, КЕ, 0,4-0,6 л/га, кг/га, іншими згідно Переліку, **біопрепаратами** Мадекс Твін, КС, 0,1 л/га, Скарадо-М, ЗП, 3-5 кг/га, Натургард, в.р., 0,3-1,0 л/га (з інтервалом 10-15 днів). За наявності бродяжок щитівок і несправжньощитівок використовують Аплауд, 2,0-2,4 кг/га, Данадим стабільний, КЕ, 2 л/га, Кораген 20, КС, 0,15-0,175 л/га, Люфокс 105ЕС, КЕ, 1,0 л/га, Сумітрон, КЕ, 1,6-3,0 л/га. До бакової суміші для боротьби з паршою додають Дітан М-45, ЗП, 2-3 кг/га, Мерпан, ВГ, 1,9-2,5 кг/га, Сіліт 400, КС, 1,7-2 л/га, а проти борошнистої роси Агрісул, ВГ, 6 кг/га, Інферно, ВГ, 5-8 кг/га, Кумулюс ДФ, ВГ, 6 кг/га, Тіовіт Джет 80WG, в.г., 8 кг/га, Топазіо, ВГ, 3-4 кг/га, або Імпакт 25SC, КС, 0,1-0,15 л/га, Топаз 100ЕС, КС, 0,3-0,4 л/га.

Проти моніліальної гнилі кісточкові двічі перед збиранням урожаю з інтервалом 7-10 днів обприскують **біопрепаратом** Серенада АСО SC, КС, 4-8 л/га.

Відразу після збору врожаю і ще двічі з інтервалом 12 днів на кісточкових породах за необхідності проводять обробки від **кокомікозу** (Ембрелія 140SC, КС, 1,2-1,5 л/га, Луна Сенсейшн 500SC, КС, 0,3-0,35 л/га, Ревіона, КС, 1,6-2,0 л/га, Сігнум, ВГ, 1,0-1,25 кг/га, Топсін-М, ЗП, 1 кг/га, Фитал, РК, 2,0 л/га, Хорус 75WG, ВГ, 0,25-0,3 л/га).

Захист сливи від сливової плодожерки провадять інсектицидом Ратибор, РК, 0,25 л/га, **біопрепаратом** Мадекс Твін, КС, 0,1 л/га.

Начальник управління
фітосанітарної безпеки

підписано

Наталія САМБОРСЬКА

Заступник начальника відділу
захисту рослин, фітосанітарної
діагностики та прогнозування

підписано

Володимир ТЕЛЕФУС